

משנה פאה פרק ב

Mishnah Peah, chapter 2

(1) The following separate [into individual fields] for *peah* [so that they are now considered two separate fields and therefore, one may not leave *peah* in one for the other]: A stream, a [main] canal [that has subsequent canals branching off it], a private road [of four cubits], a public road [of sixteen cubits]; the reason the Mishnah finds it necessary to state a public road, is only for the benefit of Mishnah 3, where even such a road is not a separation regarding fields of trees], a public path or a private path in constant use [both] in summer and winter [even the larger public path requires usage all year round in order to separate one field into two], fallow land, freshly, plowed land and [a strip containing three rows] of different seed [e.g., one planted three rows of barley within a wheat field, from one side of the field to the other]. If one cut [young produce which has not yet grown one third] for fodder [the plot harvested in such a way] serves as a dividing line; these are the words of Rabbi Meir. But the Sages say, It does not serve as a separation for *peah* unless [this plot used for fodder] is plowed [anew afterwards].

(2) If a water canal [is so wide that it] makes the cutting of produce [on either

רבנו עובדיה מברטנורא

א ואלו מפסיקין. בין שדה לשדה ויהיו נחשבים כשתי שדות לענין שאם מניח פאה באחת מהן על חברתה לא עלתה לו לפאה, דכתיב (ויקרא יט) פאת שדך, שלא יניח פאה משדה לחברתה: **הנחל.** נהר. **והשלולית.** אמת המים, שמחלקת שלל לאגפיה, שאמות אחרות של מים שותות ממנה: **ודרך היחיד.** ארבע אמות: **ודרך הרבים.** שש עשרה אמה, ומשום סיפא נקט לה, דבעי למתני סיפא שכל אלו אין מפסיקין באילן. וקא משמע לן דאפילו דרך הרבים שהיא רחבה שש עשרה אמה אינה מפסקת באילן: **שביל הרבים ושביל היחיד.** שביל זוטא טובא דשקיל כרעא ומנח כרעא, ואשמועינן דאפילו שביל רבים אם הוא קבוע לימות החמה ולימות הגשמים, כלומר, שמהלכין בו אפילו בזמן שהשדות זרועות בימות הגשמים, מפסיק בין השדות הזרועות. ואי לא, לא מפסיק: **הבור.** שדה שאינה זרועה. והאדמה לא תשם (בראשית מז), מתרגמינן וארעא לא תבור: **והניר.** חרישה כמו נירו לכם ניר (ירמיה ד): **וזרע אחר.** כגון ששתי השדות זרועות חטים וביניהם קרקע זרוע מין אחר. ושיעור רוחב הבור והניר זרוע אחר, כדי שלשה תלמים של מענית המחרישה: **והקוצר לשחת מפסיק.** דקסבר כל לשחת לאו קצירה היא דלא חשבינן ליה אתחלתא דקצירה. שחת, תבואה שלא הביאה שליש וקוצרים אותה להאכיל לבהמות. ואין הלכה כרבי מאיר: **ב אמת המים שאינה**

side of the canal] impossible [if one did not stand in its middle (see Tosfot Yom Tov who amends the version in the Bartenurah)], Rabbi Yehudah says, It serves as a separation [if, however, one could cut produce of one side of the canal while standing at the other, the canal does not separate the sides

into two fields, according to Rabbi Yehudah, thus arguing with the Tanna of the Mishnah above]. Any hilltop that must be dug with a mattock [i.e., the hill rises sharply so that] although the herd cannot pass over it in their plows [but humans, nevertheless, can plow it with a mattock, it is, therefore, regarded as part of the field and therefore,] one gives [one] *peah* for the entire field.

(3) All [of the aforementioned] serve as separations in the case of crops, but they do not serve as separations in the case of trees, only a fence [ten handbreadths high] serves as a separation [regarding a field of trees]. However, should the branches [from one side of the fence] intertwine [with branches from the other side] then [even a fence] does not separate [the two sides into two fields] and one gives [one] *peah* for the entire field.

(4) And for carob trees [being that they are very large trees (Tosfot Yom Tov)] the general rule is, all that are in sight of one another [are considered one field even if there are fences between them]. Rabban Gamliel said, The prevailing custom, in the house of my father, was to give separate *peah* from the olive trees

רבנו עובדיה מברטנורה

יכולה להקצר כאחת. שהיא רחבה כל כך עד שהעומד באמצע אינו יכול לקצור מבאן ומבאן: ר' יהודה אומר מפסקת. ופליג אתנא קמא דאמר לעיל על שלולית דהיינו אמת המים דבכל ענין מפסיק. ור' יהודה סבר דאם יכולה להקצר כאחת, אינה מפסקת. והלכה כר' יהודה: וכל ההרים אשר במעדר יעדרון. הר שחודו זקוף ואין בקר בכליו יכולין לעבור שם ומפסיק בין שתי השדות: הוא נותן פאה לכל. כלומר, נותן פאה אחת לכל שתי השדות ולא חשיב הפסק הואיל והם נעדרים במעדר, כלומר, שבני אדם חופרים אותו הר בכלי שחופרים בו את הקרקע, אין זה הפסק, שהרואה אומר אין זה קרקע בור, אלא למחר חופרים אותו במעדר וזורעים אותו, ושתי השדות הם אחת: ג הכל מפסיק לזרעים. מפרש בגמ' בירושלמי דהכל לאתויי סלע שהיה עובר על פני כל השדה. אם צריך הוא לעקור את המחרישה מצד זה כדי לתת אותה לצד זה, מפסיק: אלא גדר. גבוה עשרה טפחים: שער כותש. ענפי האילן קרויין שער, ופירוש שער כותש, שהנופות של אילנות מתערבין זה עם זה למעלה מן הגדר, כעלי זה התקוע במכתש: ד כל הרואים זה את זה. כל זמן שהעומד

in each direction [of town i.e., for all olive trees east of town, he would separate *peah* and for olive trees west of town, another *peah* and so on] and [one *peah*] for all the carob trees within sight of each other. Rabbi Eliezer, son of Rabbi Zaddok said in his name, That also for the carob trees they had in the whole city [one *peah* was given, even though they were not in sight of each other; the *halachah* does not follow Rabbi Eliezer, son of Rabbi Zaddok]. (5) One who sows his field with one seed even though he makes of it two threshing-floors [i.e., he harvests them at two separate times] need give *peah* only once [for the entire field]. If he sows it with two varieties of seed, then even if he only makes of it one threshing-floor [i.e., he harvested both at one time] he must give *peah* twice [one for each species]. One who sows his field with two species of wheat [e.g., brown wheat and white wheat] and he makes of it one threshing-floor, gives *peah* only once, but if two threshing-floors, he must give *peah* twice.

(6) The story is told of Rabbi Shimon of Mitzpah that he once sowed his field [with two different varieties of wheat] and came before Rabban Gamliel. They both went up to the chamber of hewn stone [at the Temple, where the Great Sanhedrin sat] and inquired [the law]. Nahum the Scribe said, I have a tradition from Rabbi Meyasha who received it from Abba who received it from the *Zugot* [the pairs who received the tradition quoted in Avot 1:4-18] who received it from

רבנו עובדיה מברטנורא

אצל אחד מהאילנות יכול לראות האילן האחר אף על פי שיש ביניהן גדר אינו מפסיק ולוקח פאה מאילן אחד על חבירו: לזיתים שהיו להם בכל רוח. פאה אחת היו נותנים על כל הזיתים שהיו להם לצד מורחה של עיר, ופאה אחרת על כל הזיתים שהיו להם לצד מערבה, וכן לארבע רוחות: שהיו להם בכל העיר. אין נותנים כי אם פאה אחת לכולן, אף על פי שאין רואין זה את זה. ואין הלכה כר' אליעזר ברבי צדוק שאמר משמו, אבל הלכה כרבן גמליאל: ה' שני מיני חטין. כגון שחמתית ולבנה: ו' הלבלר. הסופר: הזוגות. הם כל אותן שנים שנים הנזכרים בפרק קמא דמסכת

the Prophets as a *halachah* of Moshe from Sinai, that a man who sows his field with two varieties of wheat and makes of it one threshing-floor, must give *peah* only once; if two threshing-floors, [he gives] *peah* twice.

(7) A field reaped by gentiles [who then converted (see Meleket Shlomoh and Mishnah Ahronah)], or robbers or

which ants have bitten [at the roots] or which wind or cattle have broken, is exempt from *peah* [since it is written “When **you** reap the harvest of your land you must not fully reap to the corner of your field” (Leviticus 19:9) meaning only when **you** reap excluding non-Jews or robbers who do so without permission]. If [the owner] reaped half [of the field] and robbers the remaining half, it [the entire field] is exempt from *peah* for the obligation of *peah* is [fulfilled by leaving over] the standing stalks [at the completion of harvesting. Here, since, he did not complete the harvest, it, therefore, does not fall into the category of the verse i.e.,

“When **you** reap” (ibid)].

(8) [However] if robbers reaped half and the owners the other half he gives *peah* from what he has reaped [since he has reaped from the standing stalks, he has the obligation not to fully reap the corner of his field]. If he reaped half and sold the other half, then the purchaser must give *peah* for the whole [since, when

רבנו עובדיה מברטנורא

אבות, שקבלו שנים מפי שנים עד מפי שמעון הצדיק: **ז שדה שקצרה גויים**. לעצמן, ולא שקצרו פועלי גויים לישראל, דאזו הוי כאלו קצרה ישראל: **קרסמוה נמלים**. דרך הנמלה לחתוך קנה השבולת מלמטה, ולזה קורים קרסום לשון יכרסמנה חזיר מיער (תהלים 8): **פטורה**. דכתיב גבי פאה ובקוצרם, עד שתהיו אתם הקוצרים. **שחובת הפאה בקמה**. כלומר, חובת הפאה של זה הניחה בקמה, ונהי דאם כלה שדה חורה פאה לעומרים, וחייב להפריש פאה מן העומרים, הני מילי היכא דכלה הוא, אבל הכא הוא לא כלה: **ח הלוקח נותן פאה לכל**. שחובת הפאה ממה שקצר נשאר בזה החצי שקנה הלוקח, והוי כאלו לא מכר לו אלא מה שנשאר בשדה אחר שיוציא ממנה הפאה שראוי להוציא מאותה שדה. וכן הפודה מיד הגובר, מוציא מן החצי שפדה, הפאה הראויה לשדה כולה:

the previous owner harvested the first half, by definition, he automatically left over the other half which has *peah* in its corner for the produce he already harvested and therefore, when he sells the non-harvested half of the field, it is as if he excluded the portion needed for *peah*]. If he reaped half and dedicated the other half, then he who redeems it from the treasurer must give *peah* for the whole [field].

פאה לכל. קצר חצייה והקדיש חצייה, הפודה מיד הגזבר, הוא נותן פאה לכל:

eMishnah.com